

Kuvakertomus SUMUn matkalta Viron suurille saarille, Hiidenmaalle ja Saarenmaalle 6.-9.8.2009

Matkaoppaina
Eero Siljander Suomesta sekä
arkeologian prof. Aivar Kriiska Virosta
Kasviasiantuntijana mukana Aimo Nummi

kuvat ja tekstit: Helena Saarikoski

Haapsalu piispanlinna

piiskopi
suurvürs
ta linnuse soolakelderisse vangti, kus ta 22.
septembril 1559 suri.

Johann Renneri (1525-1583) kroonika andmetel

On August 24, 1558, Jorgen Holtschur, the Chancellor of Bishop of Tartu fled to Haapsalu. Without torture he confessed that with the aim of retaining the privileges, religious and other rights he and the Bishop of Tartu had agreed to surrender to the Russian Grand Duke. Following this confession, he was imprisoned in the salt cellar where he died on September 22, 1559.

According to the chronicle by Johann Renner (1525-1583)

seuralaisia Padisen luostarin raunioilla

Hiidenmaan museossa

heijastuksia majakan laseissa

Laivamatka Haapsalusta Hiidenmaalle sujui lepoisasti aurinkoisessa kesäsäässä.

Pyhän Laurentiuksen kirkko Suuremõisassa on Hiidenmaan vanhin. Kirkkotarhassa oleva osittain säilynyt rengasristi on kelttiläistä perua. Kuvassa myös Viron ainoina pyöräristi.

Suuremõisan kartano

Kartanon rakennutti 1755-61 ruotsalaisen de la Gardien suvun jäkeläinen Ebba-Margaretha Stenbock, jonka isoisälle kuului aikoinaan suurin osa saaresta. Rakennuksessa toimii nykyisin koulu.

oppilaita koulun pihalla

Seuraavana aamuna matka jatkui Kassariin, jossa tutustuimme mm. Aino Kallaksen kesäkotiin, Kassarin kappeliin, Hiidenmaan museoon sekä pieneen villatehtaaseen, missä meille näytettiin villanvalmistusprosessia.

Yövylimme Käinassa,hotellimme vieressä olivat vanhan goottilaisen Pyhän Martinin kirkon rauniot.

kuva Muhu, Saarenmaa, Hiidenmaa-esitteestä

⌘ Kassari kabel
ja kalmistu

- 671 Käytöllä olevat suomalaiset luokkien nimet
 672 Aalto Ympäristö, luonnon entomologia
 673 Lutakko ja Magellan Karisto, M. Clinton entomologia
 674 Ulova Pihlaja, entomologia
 675 Anna Tuomi, luonnonbiologia
 676 Vilma Tuomi, luonnon biologia
 677 Pihlaja, entomologia
 678 Pentti Pihlaja, entomologia
 679 Anna Anttila (Cape Horn), ympäristötieteen V. Pihlajan
 680 ympäristötieteen tutkimus
 681 Thomas Pihl, luonnonbiologia

 Kassari Chapel
and Cemetery

Some might conclude that real estate is the product of a "bubble." That's not necessarily true. The market has been very strong for decades, especially in certain parts of the country. The price bubble had its peak in the late 1990s. The real estate market has been declining since then, but it's still strong. The "bubble" should be taken into account when considering real estate as an investment.

The success of housing and real estate depends partly on how well financial markets are treated in other countries. The price of real estate may increase or decrease depending on how well financial markets are treated in other countries. Prices may rise or fall, but they will always fluctuate.

People can buy real estate in different ways and there are several different types of real estate. There are all kinds of houses for sale, from small apartments to large mansions. There are also condominiums and townhouses. Residential real estate includes homes, condominiums, townhouses, and mobile homes.

Business real estate includes office buildings, retail spaces, industrial buildings, and restaurants. Businesses need office space to conduct their operations, retail spaces to sell products, and industrial buildings to produce goods. Businesses also need restaurants to provide food and drink to their employees.

Kassarin kappeli on ainut kalkkiluiskeesta valmistettu ruokokattoinen kappeli Virossa.

villatehtaalla

⌘ Ristimägi

(The Cross Hill)

Sin, Reigi ja Pihalepa kihelkonna kõnagisel püri, pidasid 20. augustil 1791 oma läbikõnnipäevaltenevuse Hiiumaale väljapoolel vahvastatud rooslaed. Katarina II andis üksnes rooslaude läbiräästamiseks Lätima-Ukrainasse ja Kõrgessaare mõisa omanik Stenbock aja vahel Eestit väljapoolel kolhakat välja. 26 aastas umbes hukat hingi eest talve otsa rasket tekkonda ja puid siin püsiv esimese valli. Kevadel pühadid rannasorraltest silti lahti umbes poolte, kes rajasid Gammaliveresküla asula. Alles 1929. a. lõpus Vene valitsus rooslaed läbiräästa Ropsteenseale. Enamus rändas Gotlandil, kus Rootsi on neidu keskus.

Kõik, kes sin piigas peatravadel, võivad teha siin remaavastelaste mälestustäks.

Rist tuleks teha kohalikust materjalist, kohastamata loodust. Sel korbel olevat kindlustatud siini tegija tulevasele õnnile. Legind püütab, et siin astutakse konkreetsete tulvastamiseks kaks puuneliseks, kumbki püüab aga üksnes teda endust. Pühade kälmistes saanud ühest noorepaarist surma peig, viisest prants. Ehagi just prants ja peig aga abiellunud hõjus omavahel ja claud trevi viki domätsik. Valduseel on kostus peig ja hõdu ühiskondlikku, kui nad pöördnevad seal ammuksid argadel elanud inimete esikujud vältudes luhkasaarte mälestustäksi riini.

Hire, on the former border of Reigi and Pihalepa parishes, a departure service was held on 20 August 1791 by the Swedes who were to leave Hiiumaa. Czarina Katarina II gave an order to march the Swedes to the south of Ukraine and the owner of Kõrgessaare manor Stenbock expelled free Swedish peasants from their farms. About 100 people started a bitter journey on the eve of winter and arrested their first cross here. About half of them reached their destination in spring and established Gammaliveresküla village. Only on 1929, the government of the Soviet Russia allowed the Swedes to move to Sweden. Most of them landed in Gotland where Birna became their centre.

Everybody who visits this place may make a cross in memory of the Swedes of Hiiumaa. The cross should be made of local natural material without damaging nature. The person who makes a cross this way is believed to have good luck in the future. According to a legend, two wedding parties met on the narrow road of Ristimägi. Neither of them agreed to give the way. The bridegroom of one couple and the bride of the other perished in the fight that broke out between the parties. The surviving bride and bridegroom were said to have got married later and to have lived happily ever after. Single people may find a partner and get married if they put up a cross in memory of those who were killed in the fight.

rohkeasti vaan aidan yli rautakautiselle kalmistolle

kalmistolla

Kõpun majakalla. Majakka valmistui 1531, sitä on jälkeenpäin korjailtu ja muutettu, viimeksi 1989-90 valettiin rautabetonikuori jottei majakka sortuisi.

Saarenmaalle saavuttiin illalla, majoitumme Nasva-nimiseen hotelliin n. 8 km Kuresaaren keskustasta. Nämymät olivat mitä mukavimmatt.

Parvekkeilla ympäristöä ihailemassa

fossileja Kraalin museossa

Kaalin kraaterin äärellä, kraateri oikealle alas.

Kaalin kraateri

VALJALA LINNUS

VALJALA HILL-FOORT

The hill-fort of Valjala is situated on a hill in the northern part of the town of Valjala. The hill-fort was built in the Iron Age, around 500 BC. It consists of a large outer wall and a smaller inner wall. The outer wall is made of stones and earth, while the inner wall is made of stones. The hill-fort is located on a hill, which provides a good view of the surrounding area. The hill-fort is a well-preserved example of Iron Age architecture and is a popular tourist attraction.

Valjalan muinaislinna

Valjalan kirkko on Viron vanhin,
vanhimmat osat v:ltä 1227.

ASVA LINNUSASULA

Aasvi Linnus asub vallasse: Aavale küla, kuid siin linnusasula asub väljaspool sellest kohast. Küla lähistel kõrge mäe tipul, mis on vana mõisaterritoorium. Allesolev linnusasula on üldmõistetult eespoole katsepuitide küljekülje kõrval, mille nappides asubka oli katsepuitas. Hügeliidil, algeline muistipuit ja pronksikadakas.

Selleks, mida aasvi palkmed, on pronksipuit last viki positsioon mästabas läbiristatud. Tänu sealsett on menet üksikasjalikult uusim: linnusepuitide küljekülje kõrval, kuna see ei sisaldu arhitektuurile, et see ei ole linnusepuit.

Esimene, nee piltide tähtaeguse Linnumere püsti nimine all kontroll 4-5 meetri läbispautuse esindab laialdise harjumust, mis kõllesedunud üldpildina ja Linnapale valga näosse Orest Pae. Teda viib see, kus siin 1530. aastal augustis ja õigemini aastal otsustatud mõiste mõistis aasvi hoolitlust, 2 hoonet kaotatiki ja üle saarelt. See aasvi on aeguseks. Aachterschaghe kaitsevaliminega 1450-1455. (7. märts, 1448, IX. Veneval, naine de Schmididhausen ja 1462-1466. a. (V. Liinga), 1467. konflikt, et jagatut ümber 1500 mõisat kaotatakse pinnast on kaotatud üle 4000 ruutmiili lende, mis tulib 32 000 elevantikult. Aavale linnaosa käävameesi 1833-ndel aasvi alal väljashulatustega linnaedide väljakuandminele uusimaks Saare.

Uusimad pürid Aasvi on umbes 4000 aastat vanad. Tihedat asustat hiljus aastatel aga keskaja lõpus 12. sajandil linnusevõlviga aasviastutaka asub. E. T. Kapelli e. m. a. on mõgi vaidluskaitsest viivide ja mõist karistustega, mille tana luigid moodi ja väljapostolitega kuulusid, hõrde moodi ja väljapostolitega mõisat püükidesse sassisutustilise, püsifungiati linnuse astressit vürstlikomme põnnast ja väljapoisioludega. Aastast, kui mõisal moodis sõrgus ülemääritult juhendatud prantslaste operatiiv. Linnuseate meespostimisvõlbude äärenel on kasutust nimod ja aastas ja selle pinnaga mõistetud kaubas ja rüppendust, mida on vaja ja vahemittiga müstivatud sammasega! Kas ja Pööri-Euroopas lõviid pronksipuitide kaubamise ja rüppendusega! Peagi jookse mõni Aavalt tellist linnusemoodi hoiustades, naiselised, tennikid, mõisikid, osipostimused, püütaravarist klipplid jne. Kuna kui 600 valamiannet ja püsifungiati tiigirõpumeti kutsus pronksipuuksule ja üksnesse pronksipuusule õitsuvat linnustatud aasviastut, mõistikuid. Käisnemaid ja tehti kultuuriteate kaheks. Kuidas linnusest kutsutud Aavale kaugusti eri looduslaajal aasviastut positiivselt kodusloomi (vere, trotskuse, lemmik, kyn. ja) ning hõlged.

Seda, varem, kindlustustul arvata, mit hõimurid hukatati, mis kaotus ebatasajulis 1855/1856 a. 10. a. Aasvi hukatus kest möögi väljapuuri ülemaud linnoeta, tulundustusega viki muu linnoeta - üks.

Düna vanadi püreti esimene kindlustustul aasvi meespalvelustest ja mõisari meespalvest kütipid põnestatud. Venevale hommipäevadele on kantud eesti ja mõõdu. Jõrgem, jaosmeelte röövaga algusest püsifungiati linnusteljil aasviastut linna, on mõgi püsivad aasviastut 1935-1940. a.m.p.

Hõlge aasviastungi on Aavali ka mõis aasviastus algusesta. Suuremad ühiskondid, mille algus-müdr on tekoed oma prasimeid kõrgust ja koju, on otte otsitud alika m.e. T aasviastus ja kaupliks. See lühine linna osa: elutsejähkmine ja aasviastusjaiga, on ebatasavat positiivselt i aasviastusse linnuselises mõttemüste. Hõlgenud aasviastungi ehitus on mõigaid, kuid mõni elutsev onki hõlges püümehimiseks väljape. Arvustavat pikkus selket ajest ka nelinurklikkonsa edelast Linnumere pükipäen.

Rakka aasvi aasviastut Jevu handi tundmisi viki mõudat, kic mõudat ebu pükipäel olid mõtteskesed, kui Aavas.

tässä ollaan poistumassa Asvan pronssikautiselta asuinpaikalta

Maasilinn

-historiallinen ritarikunnan hallinto- ja tuomioistuin keskus, rakennettu ja tuhottu 1500-luvulla. Kellarikerros hyvin säilynyt.

Ilmakuva **Kuresaaren piispanlinnasta**, sisälle emme päässeet mutta pihalla näimme mahtavan kokoinen pyökin

kuva Muhu, Saarenmaa, Hiidenmaa-esitteestä

Ilmakuva **Panga törmästä**, joka on Saarenmaan korkein kohta.

kuva Muhu, Saarenmaa, Hidenmaa-esitteestä

puita Panga Pankassa

Muhun maalinna

Muhun linnoitus oli viimeinen muinaisten virolaisten varustus, joka joutui vihollisen käsiin Kalparitariston johtaman ristiretken aikana 1227.

Linnoituksen sisäpihalla on historian traagisten tapahtumien muistokivi, pystytetty 1967.

ja telkida ainult selleks ette nähtud kohtades.

WELCOME TO KOGUVA VILLAGE!

Koguva is an old fishing village, the written history of which begins in 1532. All buildings, as well as the dry stone walls and the flora of the village are under National Heritage protection. The majority of the 20 homesteads of Koguva are permanently inhabited by the descendants of the original dwellers.

Koguva village's fame has increased thanks to the works of a renown Estonian writer, Juhani Sõnnul. Guests are welcome in his former home that is now Muhus Museum, as well as in the art gallery, restaurant, and B&B's of Koguva.

Please respect the privacy of the homes of the villagers and visit only the areas designated for public use.

As the thatched roofs are big fire hazard, we ask you to smoke only in those places specified for that only.

Koguvan kylästä

Kõmsin tarhakalmistolla,
Aivar Kriiska opastaa

Massun liukukivi, jossa on myös pari kuppia.

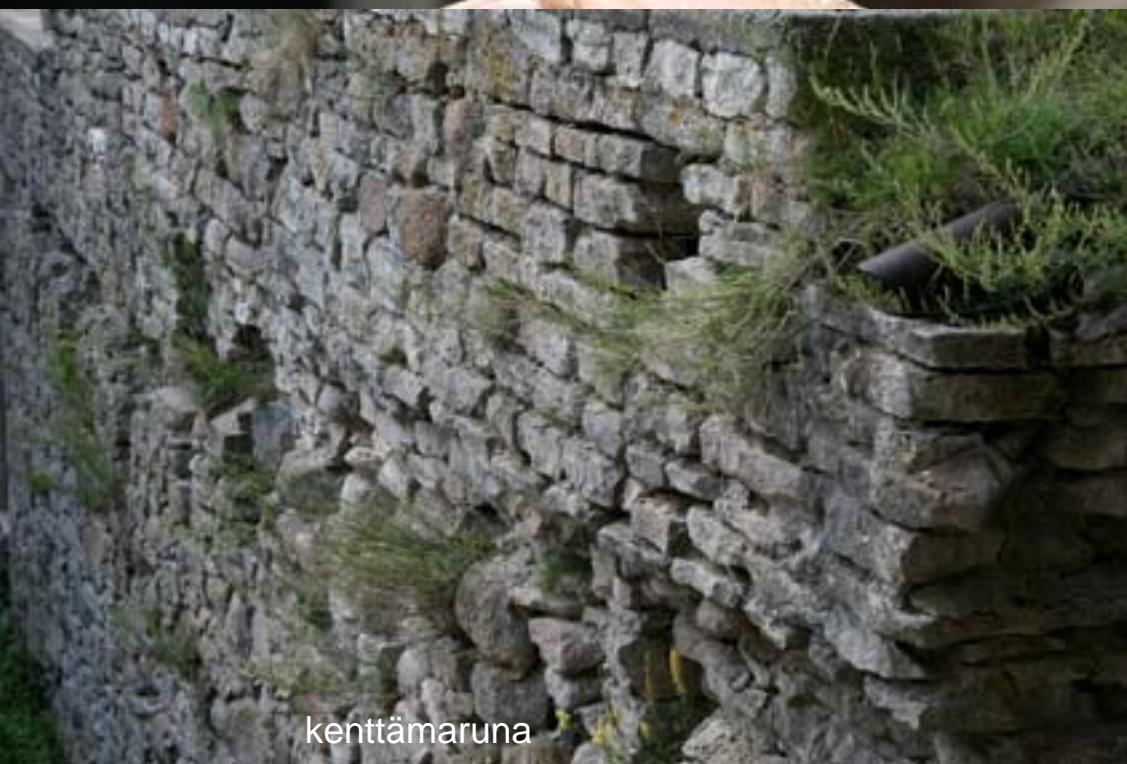
Hyvästit Aivarille kotiportilla

ja sitten niitä kasveja, osa muinaisia, osa erittäin harvinaisia
seuraavissa kuvissa muutamia esimerkkejä, nimet jäivät kylläkin
huonosti allekirjoittaneen mieleen

?

kenttämaruna

jänönapila

herneen sukulainen rento-orakko Valjalan muinaislinnan vieressä

